

CSIC

CELEBRACIÓ DEL CENTENARI DE L'ESCOLA ESPANYOLA D'HISTÒRIA I ARQUEOLOGIA A ROMA

Cicle de conferències * 2 a 23 de novembre de 2009

LA CELEBRACIÓ del centenari de l'Escola Espanyola d'Història i Arqueologia a Roma (EEHAR-CSIC) el 2010 és un motiu d'alegria i orgull per a la ciència del nostre país per motius diversos, entre els quals es troba, en lloc destacat, el fet que la seva creació va ser l'aposta decidida d'uns estudiosos i intel·lectuals que, a cavall de Madrid i Barcelona, van tenir com a objectiu prioritari aconseguir un centre d'investigació que permetés eixamplar les fronteres del coneixement a partir de la col·laboració institucional entre la Junta para Ampliación de Estudios e Investigaciones Científicas (JAE) i l'Institut d'Estudis Catalans (IEC). La commemoració del centenari d'ambdues institucions el 2007 va ser el pròleg adequat per a la celebració actual del centenari de l'EEHAR.

Cent anys d'història d'una institució científica a Espanya és un fet més que rellevant donada la complexa història col·lectiva espanyola al llarg del segle xx. L'EEHAR ha anat reflectint al llarg del seu camí els complexos avatars d'aquesta història.

En aquests moments, l'EEHAR és un centre d'investigació pertanyent al Consell Superior d'Investigacions Científiques. Els seus objectius fonamentals són el desenvolupament i la difusió de la investigació, i organitza la seva activitat a Itàlia, de manera particular a Roma, a partir

de programes específics centrats en disciplines històriques i arqueològiques. Es dedica una atenció especial a les relacions històriques entre Espanya i Itàlia, de l'antiguitat a l'edat contemporània. Així mateix, l'EEHAR vol ser pont i vehicle de propostes científiques que posin en relació investigadors espanyols i especialistes internacionals que treballin a Itàlia, i també un instrument de transmissió del coneixement entre els hispanistes ubicats fora de l'Estat espanyol, objectius que no difereixen en absolut dels que animaren els fundadors de l'EEHAR, en especial Josep Pijoan, autèntic *magister* i *anima* dels inicis de l'Escola el 1910.

L'organització del cicle de conferències vol, en especial, posar èmfasi en el que va significar històricament la creació de l'Escola. Però a més tractarà de centrar-se en una faceta de l'activitat científica d'aquest centre, l'arqueologia, analitzant el seu present i proposant al debat una perspectiva més àmplia de futur. Ja que entenem l'Escola com un centre d'investigació però, alhora, com una plataforma de coneixement en el context internacional i mediterrani d'Itàlia. Per la seva banda, la petita presentació virtual anunciada al programa ofereix unes ràpides pinzellades visuals sobre el passat, el present i el futur de l'EEHAR.

Si l'EEHAR va néixer de l'esforç agosarat d'una generació que va voler anar més enllà de les seves fronteres —físiques, científiques i intel·lectuals—, avui la celebració del seu centenari és una ocasió magnífica per reivindicar el valor d'allò que suposa la col·laboració entre institucions i científics com a base fonamental per al progrés i el coneixement, objectius que animen, dia a dia, la tasca del CSIC com a principal organisme públic d'investigació a Espanya.

RICARDO OLMOS
Director de l'EEHAR

LLUÍS CALVO
*Director científicocultural de la Residència
d'Investigadors CSIC-Generalitat de Catalunya*

Les conferències dels dies 2, 9 i 16 tindran lloc a les set del vespre a la Sala d'Actes de la Residència d'Investigadors, carrer Hospital 64, Barcelona, tel. 93 443 27 59. La del dia 23 tindrà lloc, a la mateixa hora, a l'Institut d'Estudis Catalans, carrer del Carme 47, 08001 Barcelona.

www.residencia-investigadors.es

PROGRAMA

Dilluns 2 de novembre de 2009

Salutacions del President del CSIC, RAFAEL RODRIGO

Presentació de les Jornades

RICARDO OLMOS (Director de l'EEHAR-CSIC), FORTUNATO CERASO (Director de l'Istituto Italiano di Cultura di Barcellona),

LLUÍS CALVO (Director Científicocultural de la Residència d'Investigadors CSIC-Generalitat de Catalunya)

Debat

La institucionalització de la ciència a l'Europa d'inicis del segle xx

ALBERT BALCELLS (Institut d'Estudis Catalans)

Els orígens de l'IEC i el projecte d'un centre de formació d'investigadors a Roma

LEONCIO LÓPEZ-OCÓN (Institut d'Història, CCHS, CSIC)

La Junta para Ampliación de Estudios i la seva projecció europeista

Moderador: TIAGO SARAIVA (Instituto de Ciências Sociais da Universidade de Lisboa)

Cloenda

SALVADOR GINER (President de l'IEC)

Dilluns 9 de novembre de 2009

Debat

Espanya i Itàlia: la trobada de dos models en la pràctica arqueològica d'essència feixista

ARTURO RUIZ RODRÍGUEZ (CAAI-Universidad de Jaén)

Arqueologia franquista

MARIO TORELLI (Universitá di Perugia)

Arqueologia fascista

Moderador: FRANCESC GRÀCIA (Universitat de Barcelona)

Dilluns 16 de novembre de 2009

Presentació virtual

L'Escola Espanyola d'Història i Arqueologia a Roma, CSIC, un segle d'història

Prof. Arnau Puig Grau: L'EEHAR a través de la mirada d'un dels seus directors

Debat

L'arqueologia espanyola a l'exterior

TRINIDAD TORTOSA (EEHAR-CSIC)

L'activitat arqueològica espanyola a Itàlia

CONCHA MARTÍN i MARÍA DOMINGO (IPCE, Ministeri de Cultura)

Arqueologia i presència exterior espanyola al Mediterrani: deu anys d'experiències

JUAN JOSÉ IBÁÑEZ (Institució Milà i Fontanals-CSIC)

Perspectives d'una col·laboració arqueològica al Pròxim Orient: Síria

Moderadora: MARÍA EUGENIA AUBET (Universitat Pompeu Fabra)

Dilluns 23 de novembre de 2009

Debat

La projecció espanyola a la Mediterrània i els projectes d'Escola

JOSEP GUITART (Institut d'Estudis Catalans)

i RICARDO OLMOS (EEHAR-CSIC)

L'activitat a Itàlia: una mirada al futur

FRANK BRAEMER (Université de Nice Sophia Antipolis)

La situation internationale de l'archéologie en Méditerranée : évolutions et perspectives

Moderador: RICARDO MAR (Universitat Rovira i Virgili, Tarragona)

Conclusió de les Jornades

JOSÉ JUAN SÁNCHEZ SERRANO (Vicepresident de Relacions Internacionals del CSIC)